

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/318/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5108209126
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:5108209126.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: U.. F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., Na P. T.I XX, zastúpený: JUDr. Kristína Mitrová Polková, advokátka so sídlom Žilina, Na Priekope 174/13, proti žalovaným: 1/ Okresný súd Žilina, so sídlom Žilina, Hviezdoslavova 20, 2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, 3/ Slovenská republika, v ktorej mene koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Pribinova 2, o ochranu osobnosti, o odvolaní žalovaných 1/,2/ a 3/ proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 3C/10/2009-441 zo dňa 25. októbra 2016, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti m e n í tak, že žalobu zamietá a žalovaným 1/, 2/ a 3/ priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100%.
- II. Žalovaným 1/, 2/ a 3/ p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom, súd prvej inštancie uložil žalovaným 1/ až 3/ povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy 3 320,- eur, do troch dní a vo zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške 100%.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa domáhal voči žalovaným zaplata sumy 6 638,82 eur a trov konania na tom skutkovom základe, že ako sudca pôsobil na Okresnom súde Žilina od roku 1981 až do 31.12.2005.. Ako každému sudcovi mu bola okrem iných pridelená pracovná pomôcka - pracovný diár. Po skončení kalendárneho roka žalobca odkladal diáre do skrine v kancelárii v budove Okresného súdu Žilina. Pri vypratávaní kancelárie v závere roku 2005 žalobca zistil, že mu medzi odloženými pracovnými diármi chýbajú pracovné diáre z rokov 1997 a 1998. Až počas konania vedenom na Okresnom súde Bratislava III žalobca zistil, že originály jeho pracovných diárov z rokov 1997 a 1998 sa nachádzajú ako dôkazy v spise Prezídia policajného zboru Č.p.: PPZ-00143-9/KFP-VOTČ-2000. Tieto skutočnosti potvrdilo Ministerstvo vnútra SR vo svojom vyjadrení Č.p. SLV-57-15/PS-S-2004 zo dňa 26.01.2007, z ktorého zároveň vyplýva, že v spise Prezídia policajného zboru Č.p.: PPZ-00143-9/KFP-VOTČ-2000 sa nenachádzal príkaz na domovú prehliadku. Pracovné diáre z rokov 1997 a 1998 mu boli doručené poštou dňa 31.05.2007 do miesta bydliska so sprievodným listom KR PZ ÚJKP Banská Bystrica Č.p.: KRP-876/JKP-2007 zo dňa 28.05.2007. Z uvedených skutočností mal žalobca za to, že jeho kancelária nachádzajúca sa v budove Okresného súdu Žilina bola prehľadaná bez príkazu na domovú prehliadku vydanú sudcom a v jeho neprítomnosti. Počas prehliadky mu z kancelárie boli odcudzené pracovné diáre z rokov 1997 a 1998. Existuje dôvodné podozrenie, že prehliadku vykonal a pracovné diáre odcudzili bližšie nešpecifikovaní policajti alebo

osoby pôsobiace na Okresnom súde Žilina alebo na Krajskom súde v Žiline. Prehliadka kancelárie sudcu bez príkazu na domovú prehliadku je neoprávneným zásahom do súkromia žalobcu. Priestory, v ktorých sa sudca zdržiava najmenej tretinu pracovného dňa a svojho produktívneho pracovného veku tvoria súkromie sudcu, a preto je ich prehliadka bez príkazu sudcu na domovú prehliadku nedovoleným a nezákonným zásahom do ústavou priznaného práva na súkromie sudcu. Zásah do práv nerušeného súkromia ako jedného z ľudských práv môže byť vykonaný len v súlade so zákonom, musí sledovať legitímny cieľ a musí byť nevyhnutný v demokratickej spoločnosti. V danom prípade nebol zásah vykonaný v súlade so zákonom. Ďalej žalobca zistil, že polícia disponovala aj s fotokópiou jeho osobného spisu, ktorú poskytol Krajský súd v Žiline, čo vyplýva zo sprievodného listu zo dňa 24.01.2001. Poskytnutý spis bol podrobený skúmaniu zo strany polície. Žalobca tieto skutočnosti zistil až v roku 2007 z priebehu konania na Okresnom súde Bratislava III vo veci vedenej pod sp.zn.: 15Ct/55/2003. Nezákonnou manipuláciou s osobným spisom žalobcu a odcudzením pracovných diárov došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromia. Súd rozhodol vo veci rozsudkom č.k. 3C/10/2009-317 zo dňa 28.04.2011 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 3C/10/2009 - 326 zo dňa 26.05.2011 tak, že žalobu zamietol, žalobcu zaviazal k náhrade trov konania žalovaným 2/ a 4/, žalovanému 3/ náhradu trov konania nepriznal. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 24.09.2014 č.k. 6Co/137/2011-354 rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Súd rozhodol opätovne vo veci rozsudkom č.k. 3C/10/2009- 411 zo dňa 11.12.2014 tak, že žalobu zamietol a konanie proti žalovanému 4/ - Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru Banská Bystrica v dôsledku späťvzatia žaloby zastavil; žalovaným 1/ až 4/ náhradu trov konania nepriznal. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 6Co/324/2015 - 426 z 27.04.2016 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti (výroku o zamietnutí žaloby a súvisiacom výroku o náhrade trov konania) zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení zrušujúceho uznesenia odvolací súd uviedol, že za exces odcudzenia diárov a osobného spisu zodpovedajú právnické osoby, ktoré spôsobili zásah do súkromia žalobcu bez ohľadu na to, aké fyzické osoby vykonávali činnosť v rámci realizácie kompetencií právnických osôb. Ďalej uviedol, že za zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti sú zodpovední žalovaní ako právnické osoby solidárne a ide o neoprávnený zásah. Ďalej uviedol, že pre priznanie finančnej formy zadosťučinenia je určujúcim predovšetkým zistenie, či v konkrétnom prípade ide o nemajetkovú ujmu vzniknutú v osobnostnej sfére fyzickej osoby, ktorú táto fyzická osoba objektívne, vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku, môže pociťovať a považovať ako závažnú. Súd výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch určí podľa svojej úvahy, avšak aj tá podlieha hodnoteniu. Preto je potrebné zistenie takých skutočností, ktoré súdu umožnia založiť úvahy na určitom kvantitatívnom posúdení základných súvislostí posudzovaného prípadu. Úlohou okresného súdu v novom konaní bude preto z uvedených aspektov sa zaoberať opodstatnenosťou uplatneného nároku na relatárnu náhradu nemajetkovej ujmy a jej výškou (§ 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka), pričom dôkazné bremeno preukázať ako pociťoval a prežíval nepriaznivý následok zásahu žalovaných, zaťažuje žalobcu.

3. Súd prvej inštancie doplnil dokazovanie v zmysle intencií súdu druhej inštancie a zistil, že žalobca ťažko znášal zásah do svojho súkromia spôsobom, ako je uvedené v žalobe, vyvolal u neho značný stres, cítil sa a aj doteraz sa cíti ponížený z toho, že neoprávnené osoby prehľadali v jeho neprítomnosti jeho kanceláriu. Pracovné pomôcky, diáre sa nenachádzali na stole, čiže nemohol ich každý pri vstupe do kancelárie zbadat', ale ich nájdenie muselo byť dôsledkom prehľadania kancelárie. Podľa jeho názoru, takéto pocity musia sprevádzať každého sudcu potom, ako zistí, že neoprávnené osoby mu nezákonným spôsobom prehľadali kanceláriu a dokonca si z nej odniesli pracovné pomôcky, diáre. Zvažoval dokonca, že skončí s výkonom funkcie sudcu, pretože mal vážne pochybnosti o objektivite postupu výkonnej moci voči sudcovi, ktorá skutočnosť je v rozpore s princípom del'by moci v tomto štáte. Uvažoval nad tým, či je vôbec možné v právnom štáte, ktorým je podľa Čl. I. Ústavy Slovenská republika, aby sa takýmto spôsobom porušovali základné ľudské práva. Žalobca uviedol tiež, že úprimne nepraje nikomu zo sudcov, aby takúto situáciu zažil a trvalo mu dosť dlho, aby sa s tým ako-tak vysporiadal, i keď pocitov poníženia sa nikdy nezbaví. Údaje z diárov a z osobného spisu boli v rôznych policajných záznamoch, vyhodnoteniach. Celá tá ujma sa ho dotkla aj z dôvodu, že bol sprístupnený aj jeho personálny spis, ktorý obsahoval ešte citlivejšie osobné údaje ako samotné diáre, v ktorých prevažovali pracovné záznamy, ale obsahovali aj súkromné poznámky. Pokiaľ ide o spôsob sanácie, žalobca je toho názoru, že všetky žalované strany mali dostatok času, aby iným spôsobom, ako náhradou nemajetkovej ujmy sanovali svoj neoprávnený zásah do jeho súkromia. Doteraz sa tak nestalo, dokonca príslušné policajné zložky potom, ako ich oslovil, aby mu vrátili pracovné diáre, sa tvárili, že o ničom nevedia. S poukazom na odstup času už v súčasnosti akákoľvek iná forma sanácie neoprávneného zásahu do jeho súkromia,

okrem náhrady nemajetkovej ujmy, nemôže splniť svoj účel. Uplatnenú výšku náhrady nepovažoval za prehnanú, skôr za miernu s poukazom na závažnosť zásahu do osobnostných práv.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 11, § 13 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že predpokladom úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je jednak to, že došlo k neoprávnenému zásahu a jednak to, že zásah bol objektívne spôsobilý privodiť ujmu na právach chránených ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, a ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Zásah do osobnostnej sféry žalobcu spočíval v tom, že mu boli odcudzené pracovné diáre a vyhotovená fotokópia jeho osobného spisu. Nakoľko išlo o zásah do práva žalobcu na ochranu osobnosti, za ktorý boli zodpovední žalovaní ako právnické osoby solidárne, súd skúmal ako žalobca pociťoval a prežíval nepriaznivý následok zásahu žalovaných. Súd mal za to, že išlo o závažný zásah a žalobca objektívne vzhľadom na povahu, intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku pociťoval nepriaznivý následok zásahu žalovaných do svojich osobnostných práv. Súd dospel k záveru, že išlo o vyššiu mieru vzniknutej nemajetkovej ujmy. Vyššia miera vzniknutej nemajetkovej ujmy vyplýva aj z toho ako žalobca opísal svoje pocity ako sa cítil po tom, keď zistil, že mu boli odcudzené pracovné diáre a taktiež i vyhotovená fotokópia osobného spisu. Súd mal za to, že suma 3 320,- eur, ktorá predstavuje polovicu uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy je primeraná ako kompenzácia za tú ujmu, ktorú vzhľadom na závažnosť zásahu do osobnostných práv žalobca utrpel. Vo zvyšku súd prvej inštancie žalobu zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti vo výroku, ktorým bol zaviazaný na plnenie vo vzťahu k žalobcovi, podal včas odvolanie žalovaný 1/ a namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že v konaní nebolo tvrdené ani preukázané, ako sa bez nariadenej prehliadky mohli dostať diáre do vyšetrovacieho spisu, pričom nebolo zistené, ako jednotliví žalovaní porušili svoje povinnosti, ako svojím konaním alebo nekonaním zasiahli do osobnostných práv žalobcu. Nejde pritom o objektívnu zodpovednosť, nie je zrejmé na základe čoho bola vyvodená zodpovednosť za porušenie práv žalobcu vo vzťahu k žalovanému 1/. Je potrebné rozlišovať medzi konaním zamestnancov žalovaného 1/ a konaním samotného žalovaného 1/, pričom neexistuje žiadne nariadenie alebo rozhodnutie, ktorým by žalovaný 1/ odňal akejkoľvek listiny z kancelárie žalobcu alebo vydal príkaz na takéto konanie alebo porušil iné povinnosti. Aj keď z obsahu vyšetrovacieho spisu nie je zrejmé, ako boli diáre pripojené k trestnému spisu, nie je možné prezumovať, že boli žalobcovi odcudzené alebo že by mu bola prehľadaná kancelária. Nie je totiž vylúčené, že diáre predložil sám žalobca, prípadne, že diáre sa nachádzali inde ako v kancelárii žalobcu a boli voľne prístupné, prípadne boli odcudzené alebo odňaté z iného miesta, prípadne že boli odňaté treťou osobou. Aj by aj došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu odňatím diárov z jeho dispozície, právo porušil ten, kto vecí osobnej povahy odcudzil. Súd iba prevzal tvrdenie žalobcu o tom, že bola prehľadaná jeho kancelária a nároky priznal odvíjajúc sa od tejto fikcie, ale takéto tvrdenie nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom tento fakt od počiatku popieral. Pracovný diár je pritom osobitnou kancelárskou pomôckou podľa § 52 zákona č. 385/2000 Z.z., nie je majetkom žalobcu. Ak žalobca pracovné pomôcky po ukončení roka nepotreboval, mal ich odovzdať žalovanému 1/, aby zabezpečil ich zničenie. Pracovné prostriedky nesmie sudca využívať pre svoju osobnú potrebu. Ak si žalobca do diára značil pojednávania, školenia, porady, nie je žalovanému 1/ zrejmé, ako mohlo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu. Nie je zrejmé ani to, akú ujmu žalobca utrpel. Z výpovede žalobcu súd ustálil jeho stres a poníženie z prehliadky kancelárie. Jednoznačne však nedošlo k použitiu prejavov osobnej povahy v rozpore s § 12 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Náhrada nemajetkovej ujmy je viazaná na porušenie práva žalobcu na nedotknuteľnosť súkromia a ochrany pred neoprávneným zásahom do súkromného a rodinného života. Kanceláriu ako miesto výkonu práce nemožno stotožňovať s ochranou súkromie na úrovni domovej prehliadky, pretože aj z hľadiska trestnoprávneho je rozdiel medzi domovou prehliadkou a prehliadkou iných priestorov. Žalovaný 1/ nemá vedomosť o tom, že by na strane žalobcu, ktorý od roku 2005 pôsobil ako sudca na vyššom vojenskom súde a v súčasnosti pôsobí ako sudca a predseda senátu krajského súdu a predseda disciplinárneho senátu, došlo k zníženiu jeho vážnosti v spoločnosti, resp. že by toto bolo v príčinnej súvislosti s konaním žalovaného 1/ alebo v súvislosti s údajmi obsiahnutými v diároch alebo v osobnom spise. Súd konštatoval nároky vo vzťahu k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv spočívajúcim v odňatí pracovných diárov a vyhotovení fotokópie osobného spisu, nie v neoprávnenej prehliadke kancelárie sudcu, zverejnení dokumentov osobnej povahy a podobne. Samotné odňatie pracovných pomôcok a vyhotovenie fotokópie osobného spisu, aj keby bolo bez súhlasu žalobcu, nie je spôsobilé privodiť zásah do osobnostných práv a

dosiahnuť intenzitu, aby bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti. Poukázal na to, že namietal premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože žalobca uviedol, že o skutočnostiach sa dozvedel v konaní sp.zn. 15Ct/55/2003, teda uplynula trojročná všeobecná a dvojročná objektívna premlčacia doba. K námietke premlčania sa súd prvej inštancie v rozsudku nevyjadril. Z tohto dôvodu je rozsudok nepreskúmateľný. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti vo výroku, ktorým boli zaviazaní na plnenie vo vzťahu k žalobcovi, podali včas odvolanie žalovaní 2/3/ a namietali, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žaloba sa zamietá v celom rozsahu alebo ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedol, že podľa súdu zásah do osobnostnej sféry žalobcu spočíval v tom, že mu boli odcudzené pracovné diáre a vyhotovená fotokópia jeho osobného spisu. V priebehu konania žalovaní 2/3/ namietali, že údajné odcudzenie diárov je len tvrdením alebo domnienkou žalobcu, ktorá v konaní preukázaná nebola. V konaní nebolo zistené, že by tieto diáre získali priamo z pracoviska žalobcu pracovníci žalovaného 2/ a 3/, naopak z dôkazu predloženého žalobcom vyplýva, že diáre mali byť prílohou písomností, z ktorej vyplýva, že podklady zabezpečovali Okresný súd v Žiline, Krajský súd v Žiline a vedúca previerkovej skupiny. Je zrejme, že podklady nezabezpečovali pracovníci Ministerstva vnútra SR, a preto nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ alebo 3/. Nemožno preto jednoznačne ustáliť zodpovednosť žalovaných 2/ a 3/ ako právnických osôb. Pokiaľ súd založil pasívnu vecnú legitímáciu na skutočnosti, že mu žalovaný 2/ diáre vrátil, v konaní bolo namietané, že vrátenie diárov žalobcovi nepredstavuje žiaden zásah do osobnostných práv žalobcu. S touto námietkou sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal. Žalovaní 2/3/ taktiež namietali, že fotokópiu osobného spisu žalobcu nevyhotovili, ktorá skutočnosť ani nebola spornou. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal otázkou zodpovedného subjektu v tejto časti žaloby, iba automaticky založil pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných 2/3/, bez toho, aby v odôvodnení uviedol, na základe akých skutočností, dôkazov a právnych úvah dospel k tomuto záveru. Z odôvodnenia nevyplýva, či bolo preukázané samotné vyhotovenie fotokópie osobného spisu žalobcu, kým, v akom období, ako bolo s fotokópiou nakladané atď. Taktiež sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o solidárnej pasívnej vecnej legitímácii žalovaných 1/ až 3/. Poukázal na to, že pasívna vecná legitímácia v prípadoch ochrany osobnosti v súdnej praxi je ustálená v tom zmysle, že subjektom zodpovednosti v takýchto prípadoch nie je štát. Vyplýva to napríklad z rozsudku Najvyššieho súdu sp.zn. 3Cdo/201/2007 zo dňa 30.07.2008, rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/134/2007 zo dňa 28.02.2008, rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/176/2012 zo dňa 26.09.2013. V tejto súvislosti poukázali aj na uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS 137/07 zo dňa 23.08.2007 podľa ktorého štátny orgán a štát sú odlišnými subjektmi práva, teda odlišnými právnickými osobami. Bez ohľadu na skutočnosť, ktorý štátny orgán škodu spôsobil, zodpovedným (vecne pasívne legitimovaným) je štát. Túto výnimku zo zásady zodpovednosti za škodu však možno uplatniť len v medziach pôsobnosti zákona o zodpovednosti štátu. Pokiaľ by sa žaloba mala právne posúdiť podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, podľa všetkého by žaloba smerujúca proti štátu musela byť zamietnutá pre nedostatok jeho vecnej pasívnej legitímácie. Ak neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby spôsobil niekto, kto bol použitý právnickou alebo inou fyzickou osobou na realizácii činnosti tejto právnickej osoby alebo inej fyzickej osoby a zároveň je zistený miestny, časový a vecný vzťah k plneniu činnosti tejto osoby, postihujú občianskoprávne sankcie podľa § 13 Občianskeho zákonníka samotnú právnickú osobu alebo inú právnickú osobu podľa analógie § 420 v spojení s § 853 Občianskeho zákonníka. Žalobca v konaní nepreukázal, kto, kedy a akým spôsobom diáre zabezpečil a nepreukázal, že by takýto postup mal byť nezákonný. Nepreukázal, že by sa na tento postup nevzťahovala výlučka v podobe zásahu dovoleného zákonom a nepreukázal, či v tomto prípade došlo k excesu, vybočeniu z plnenia zákonom stanovených povinností a zo strany koho k tomuto excesu došlo. Nepreukázal ani kedy a v čom mal tento exces spočívať. Dôkazné bremeno na preukázanie tvrdení vyplýva spočíva na žalobcovi. Žalobca nepreukázal ani opodstatnenosť nároku a ním uplatnenú výšku. Tvrdenia v žalobe zostali len v rovine tvrdení, bez akýchkoľvek dôkazov. Žalobca nepreukázal existenciu nemajetkovej ujmy, ani existenciu príčinnej súvislosti medzi ním tvrdenou nemajetkovou ujmovou a údajným zásahom do jeho osobnostných práv. V rozsudku absentuje zdôvodnenie, na základe akých skutočností a úvah dospel súd prvej inštancie k záveru, že išlo o závažný zásah do jeho osobnostných práv a o vyššiu mieru vzniknutej nemajetkovej ujmy. Súd iba poukázal na intenzitu, trvanie a rozsah pôsobenia nepriaznivého následku, ktorý však nijako nekonkretizoval. Svoje odôvodnenie neoprel o žiadne preskúmateľné dôkazy. Mali za to, že z vykonaného dokazovania nebol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu v

značnej miere, žalobca teda nepreukázal opodstatnenosť vzniku nároku a jeho výšku. Namietali, že rozsudok súdu prvej je inštancie nedostatočne odôvodnený.

7. Žalovaní 2/,3/ sa k odvolaniu žalovaného 1/ písomne vyjadrili tak, že sa s ním stotožňujú a pripájajú sa k nemu. Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu.

8. Žalobca sa k odvolaniam žalovaných 1/,2/,3/ písomne nevyjadril.

9. Žalovaný 1/ ani žalobca sa písomne nevyjadrili k vyjadreniu žalovaných 2/,3/ (bod 7).

10. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP, ktorým došlo k rekodifikácii predchádzajúceho procesného predpisu - zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

13. Žalovaní v odvolaniach výslovne deklarovali odvolacie dôvody, spočívajúce v nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie a v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP) a v tom, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (žalovaní 2/,3/, nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku).

14. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998, R2/2016) považovaná za tzv. inú vadu konania. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd („ďalej len „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

15. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

16. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

17. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie a ktorým bol viazaný, pričom s ohľadom na obsah odvolaní žalovaných 1/ až 3/ i vyjadrení žalobcu, (ktorí nenavrhl dokazovanie doplniť o vykonanie konkrétnych dôkazov, resp. ho zopakovať), nevyvstala potreba, aby sám dokazovanie zopakoval alebo doplnil (§ 383 CSP). V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP potom nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalovaných 1/ až 3/ nariaďovať pojednávanie, pretože nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani to nevyžadoval dôležitý záujem.

18. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zmeniť podľa § 388 CSP, pretože neexistujú dôvody na jeho potvrdenie alebo zrušenie.

19. Odvolací súd pritom v súlade s § 382 CSP vyzval strany, aby sa vyjadrili k možnému odchylnému použitiu ust. § 13 ods. 1 až 3, § 420 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k prípadnému nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ až 3/.

20. Žalovaný 1/ písomne uviedol, že poukazuje na dôvody, ktoré uviedol vo svojom odvolaní, ako aj na odôvodnenie odvolania žalovaných 2/,3/. Pri aplikácii § 420 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka musí byť preukázané, že osoba konala v rámci činnosti právnickej osoby a bola touto osobou na takúto činnosť použitá. V prípade zodpovednosti súdu sa jedná len o konanie v spojení s plnením povinnosti súdu, nie na iný príkaz či svojvoľné konanie. Žalovaný 1/ nemôže zodpovedať za konanie zamestnanca alebo sudcu, ak by nekonal pri výkone svojich povinností či konal svojvoľne. V prípade nebolo preukázané, že by ktokoľvek nakladal s diármi v rámci pracovnej povinnosti či na príkaz orgánu správy súdov a žalobca to ani netvrdil.

21. Žalovaní 2/,3/ sa písomne vyjadrili tak, že zotrvávajú na svojich predchádzajúcich tvrdeniach a majú za to, že nebolo preukázané, že by sa protiprávneho konania dopustili pracovníci žalovaných 2/,3/ alebo iné osoby na ich príkaz ako ani samotní žalovaní ako právnické osoby. Z uvedeného vyplýva, že nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovaných v konaní.

22. Žalobca sa k výzve odvolacieho súdu a k vyjadreniam žalovaných písomne vyjadril tak, že otázku pasívnej vecnej legitímácie považuje za vyriešenú odvolacím súdom - uznesením č.k. 6Co/324/2015-426 zo dňa 27.04.2016, ktorý ustálil, že za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu zodpovedajú žalovaní. Pri rešpektovaní princípu právnej istoty nemôže odvolací súd v rovnakej veci v roku 2016 zaujať jasný právny názor na pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných a pri nezmenenom skutkovom a právnom stave veci v roku 2018 začať uvažovať o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných. Krajský súd by mal byť viazaný vlastným právnym názorom o to viac, že nedošlo k žiadnym zmenám. Žalované strany znášajú objektívnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu aj je v ich právomocí zistiť, ktorý pracovník porušil svoje povinnosti, konal protiprávne spôsobom, ktorý popísal žalobca v skutkových okolnostiach žaloby. Žalobca na takéto zisťovanie nemá žiadne kompetencie. Cieľom zásady rovnosti zbraní je dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi stranami sporu. Pod takto definovanú rovnosť spadajú nielen realizácia procesných oprávnení ale aj otázka dôkazného bremena, ktoré je na účastníkov konania kladené, a ktoré nesmie byť neprimerané. Pokiaľ ide o vyjadrenie žalovaných, tieto len opakujú doterajšiu argumentáciu.

23. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Nie je rozhodujúce, či určitý subjekt sa cíti byť účastníkom konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom skutočne i je. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Súd skúma vecnú legitímáciu sám, z úradnej povinnosti, a to i bez toho, aby to strany navrhli.

24. Súd prvej inštancie vychádzal z existencie pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/ až 3/, zrejme (keďže v napadnutom rozsudku sa vecnej legitímácie strán nedotýka) na základe názoru vysloveného odvolacím súdom v uznesení č.k. 6Co/324/2015-426 zo dňa 27.04.2016, podľa ktorého pri posudzovaní otázky, či ide o úkony právnickej osoby, prípadne exces konajúceho, je zásadne potrebné vychádzať z toho, že do rámca činnosti právnickej (fyzickej) osoby spadá predovšetkým výkon zamestnania, plnenie služobných povinností a úloh vyplývajúcich z pracovného pomeru a úkony s tým priamo súvisiace, príp. môže ísť o také iné činnosti ktorým nechýba miestny (priestorový) časový a vecný (vnútorný, účelový) vzťah k činnosti právnickej (príp. fyzickej) osoby. O exces ide vtedy ak ide o činnosť pri ktorej konajúci sledoval vlastné záujmy, či potreby, prípadne záujmy iných osôb. Z výsledkov vykonaného dokazovania však nevyplýva záver, že vzhľadom na okolnosti veci ide o exces konajúceho, za ktorý nie je zodpovedná právnická osoba. Nebolo totiž preukázané, že konajúci sledoval vlastné záujmy, ale naopak diáre a osobný spis (jeho fotokópie) boli predmetom činnosti polície, teda aj konajúce osoby

vykonávali činnosť v rámci realizácie kompetencií polície a aj v prípade, ak na realizáciu boli prípadne použité iné osoby, ide tiež o zásah a zodpovednosť právnickej osoby (k tomu tiež NS SR 4Cdo 68/2014 zo dňa 26.11. 2015). Solidarita zodpovedností sa primárne uplatňuje pri zodpovednosti za škodu spôsobenú viacerými subjektmi, ktoré sa vo vzájomnom pomere škodcov vyporiadajú podľa svojej účasti na spôsobení škody, pričom právny režim ich solidárnej zodpovednosti sa uplatní bez ohľadu na právny režim ich zodpovednosti, teda bez ohľadu , či ide o zodpovednosť subjektívnu alebo objektívnu, špeciálnu alebo všeobecnú. Niet dôvodu, aby sa tieto teoretickoprávne prístupy nevzťahovali aj na prípady, v ktorých dôjde k ujme na osobných právach (rozhodnutie NS SR zo dňa 11.2. 2016 sp. zn. 3Cdo 187/2013).

25. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

27. Podľa § 420 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

28. Na vznik občianskoprávnych sankcií za nemajetkovú ujmu, spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby musia byť pritom v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka splnené zákonné podmienky:

- existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúci v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite,
- neoprávnenosť tohto zásahu,
- príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmu.

29. Čo sa týka existencie zásahu, stačí, ak ide o zásah, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby (R 103/1967). Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa tak nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívne spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva, chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie 1Cz 32/78 zo dňa 26.04.1978).

30. Za druhé, občianskoprávna ochrana osobnosti fyzickej osoby prichádza do úvahy len pri zásahu do osobnosti fyzickej osoby, chránenej osobnostným právom, ktorý možno kvalifikovať ako neoprávnený. Právny poriadok neobsahuje legálnu definíciu pojmu „neoprávnený zásah“, avšak súdna prax je v tomto ohľade ustálená a vyvodzuje, že musí ísť o zásah od osobnosti fyzickej osoby, „ktorý je v rozpore s objektívnym právom, teda právnym poriadkom. Neoprávnenosť každého zásahu do právom chránených statkov, a teda aj zásahu do osobnosti fyzickej osoby tvorí objektívnu kategóriu predstavujúcu záporné hodnotenie zásahu do osobnosti fyzickej osoby zo strany štátu. Túto objektívnu kategóriu treba odlišovať od zavinenia ako subjektívnej kategórie“ (vid' napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp.zn. 30Cdo 3577/2006 zo dňa 31.01.2007, z ktorého pre blízkosť právnej úpravy možno vychádzať). Právo na ochranu osobnosti môže byť pritom zasiahnuté aktívnym konaním zodpovedného subjektu, ale i jeho pasívnym konaním (opomenutím).

31. Treťou podmienkou je príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom a ujmu na osobnostnom práve fyzickej osoby. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že Občiansky zákonník na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti nevyžaduje zavinenie toho, kto sa neoprávneného zásahu dopustil, pretože - na rozdiel od názoru žalovaného 1/ - občianskoprávna ochrana osobnosti je postavená (na rozdiel od trestnoprávnej, administratívnoprávnej zodpovednosti) na objektívnom zodpovednostnom princípe.

32. V súvislosti s uvedeným, s poukazom na potrebu riešenia otázky vecnej legitímácie v občianskom sporovom konaní, je z povahy veci nutné zistiť a ustáliť subjekt, zodpovedný za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, pričom je potrebné, s poukazom na § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, analogicky na vec aplikovať i ust. Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, samozrejme s dôrazom na skutočnosť, že zodpovednosť za ohrozenie alebo porušenie osobnostného práva fyzickej osoby je zodpovednosťou objektívnou. Za analogickej aplikácie § 420 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak bol neoprávnený zásah spôsobený niekým, kto bol použitý právnickou osobou alebo inou fyzickou osobou na realizáciu činnosti tejto právnickej osoby alebo fyzickej osoby, postihuje v rámci tejto analógie občianskoprávna sankcia podľa § 13 Občianskeho zákonníka samotnú právnickú osobu alebo fyzickú osobu, pretože zásah sa pričíta len tejto právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Iná použitá osoba priamo postihnutej fyzickej osobe nezodpovedá, ale zodpovedá len a výlučne právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá ju pri svojej činnosti použila, v tzv. ich vnútornom vzťahu.

33. Vo výnimočnom prípade, ak by správanie použitej osoby bolo vzhľadom na všetky okolnosti prípadu nutné kvalifikovať ako exces (vybočenie) z realizácie činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby, bola by postihnutá občianskoprávnymi sankciami podľa § 13 Občianskeho zákonníka priamo táto použitá osoba. Vybočením z rámca realizácie činnosti právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá na svoju činnosť použije inú osobu, však nie je akékoľvek konanie použitej osoby. V zmysle ustálenej judikatúry z plnenia úloh organizácie totiž nevybočuje taká činnosť použitej osoby, ktorej nechýba miestny, časový a vecný (účelový) vzťah k plneniu úloh organizácie (porovnaj napr. Rc 55/71). Naproti tomu sa ust. § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka neuplatní, ak konajúca osoba síce spôsobila škodu, resp. zasiahla do osobnostných práv fyzickej osoby v rámci činnosti pre inú právnickú osobu alebo fyzickú osobu, ale svojím konaním sledovala výlučne uspokojenie vlastných osobných záujmov alebo záujmov tretej osoby.

34. Ak sa fyzická osoba ako žalobca domáha ochrany svojich práv na súde, všetky uvedené okolnosti sú, predmetom dokazovania. Základnou povinnosťou žalobcu v civilnom súdnom (sporovom) konaní je povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť. Žalobca je nielen povinný tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých svoj nárok odvodzuje a ktoré sú určené obsahom hmotnoprávnej normy, ale je zároveň povinný označiť a predložiť súdu dôkazy na preukázanie pravdivosti svojich tvrdení. Treba zdôrazniť, že obsah dôkaznej povinnosti, ako povinnosti označiť a predložiť dôkazy, nie je totožný s pojmom dôkazného bremena. Dôkazné bremeno predstavuje súhrn pravidiel umožňujúcich súdu rozhodnúť vo veci, ak nastane stav tzv. objektívnej neistoty nazývaný aj „non liquet“ („nie je jasné“), ktorý nedovoľuje súdu rozhodnúť v súlade s hmotnoprávnym stavom, pretože výsledky vykonaného dokazovania nedávajú súdu podklad pre prijatie záveru či už o pravdivosti alebo nepravdivosti tvrdení strany sporu, prípadne je tento stav dôsledkom nepredloženia dôkazov alebo situáciou, kedy sa strana sporu dostáva do dôkaznej núdze. Ide v podstate o procesnú zodpovednosť strany sporu za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech (Macur Jozef, Dukazní břemeno v civilním soudním řízení, 1.vydání, Brno, Masarykova Univerzita v Brně, 1995). Pokiaľ teda žalobca v konaní nepreukáže pravdivosť ale ani nepravdivosť skutočností svedčiacich o existencii jeho hmotnoprávneho nároku, súd nemôže rozhodnúť na základe ľubovôle, ale len cestou aplikácie princípov dôkazného bremena, t.j. žalobu zamietne pre neunesenie dôkazného bremena žalobcom. Ako už bolo uvedené, nie je povinnosťou žalovaného tvrdiť ani dokazovať skutočností, z ktorých žalobca svoje právo odvodzuje, t.j. nezaťažuje ho v tomto smere dôkazné bremeno, a preto mu neunesenie dôkazného bremena žalobcom nemôže byť na ujmu.

35. V rozhodovanej veci žalobca v podanej žalobe tvrdil, že k zásahu do jeho osobnostných práv zo strany žalovaných 1/ až 3/ došlo takým spôsobom, že v závere roku 2005 zistil, že mu medzi odloženými pracovnými diármi chýbajú pracovné diáre z rokov 1997 a 1998 a následne ďalej zistil, že tieto sa nachádzajú ako dôkazy v spise Prezídia policajného zboru, v ktorom sa nenachádzal príkaz na domovú prehliadku. Pracovné diáre mu boli vrátené v roku 2007 so sprievodným listom KR PZ ÚJKP Banská Bystrica. Z uvedeného podľa jeho názoru vyplýva, že jeho kancelária nachádzajúca sa v budove Okresného súdu Žilina bola prehliadaná bez príkazu na domovú prehliadku vydanú sudcom a v jeho neprítomnosti; počas prehliadky mu z kancelárie boli odcudzené uvedené pracovné diáre pričom existuje dôvodné podozrenie, že prehliadku vykonali a pracovné diáre odcudzili bližšie nešpecifikovaní policajti alebo osoby pôsobiace na Okresnom súde Žilina alebo na Krajskom súde v Žiline. Ďalej žalobca zistil, že polícia disponovala aj s fotokópiou jeho osobného spisu, ktorú poskytol Krajský súd v Žiline. Žalobca v konaní tvrdil, že k neoprávnenému zásahu do jeho súkromia došlo jednak odcudzením

jeho pracovných diárov pracovníkom niektorého zo žalovaných a ich odovzdaním polícii a jednak nezákonnou manipuláciou s jeho osobným spisom niektorým z pracovníkov žalovaných.

36. Vo veci bolo vykonané dokazovanie, pričom výsledky tohto dokazovania nedali súdu podklad pre prijatie jednoznačného záveru o pravdivosti alebo nepravdivosti skutkových tvrdení žalobcu v žalobe, ktoré žalovaní rozporovali, smerujúcich k posúdeniu pasívnej vecnej legitímácie žalovaných 1/,2/.

37. V konaní bolo dokazovaním zistené, že pracovné diáre žalobcu z rokov 1997 a 1998 boli súčasťou spisu Prezídia PZ SR Č.p.: PPZ-00143-9/KFP-VOTČ-2000 a boli mu vrátené KR PZ ÚJKP Banská Bystrica dňa 31.05.2007. V konaní nebolo zistené, akým konkrétnym spôsobom sa diáre dostali do dispozície Prezídia PZ SR (kto ich predložil), pričom argumentácia žalobcu, že diáre poskytli polícii pracovníci žalovaného 1/ alebo žalovaného 2/ (resp. pôvodne i žalovaného 4/) zostala len v rovine jeho subjektívnych tvrdení. Napokon sám žalobca v žalobe uviedol, že „z písomných podaní policajných orgánov nevyplýva, akým spôsobom získali pracovné diáre žalobcu z rokov 1997 a 1998 príslušné policajné zložky“. Z listín, predložených v konaní žalobcom, konkrétne z písomnosti č.p.PPZ-00143-9/KFP-ÚOTČ-2000 (č.l. 6) zo dňa 24.01.2001 vyhotovenej Úradom organizovanej trestnej činnosti Bratislava a č.p. SLV-57-15/PS-S-2004 zo dňa 26.01.2007 vyhotovenej MV SR vyplýva len, že diáre (i osobný spis žalobcu) boli dňa 24.01.2001 zaslané Úradom organizovanej trestnej činnosti Bratislava adresátovi- Krajskému úradu vyšetrovania PZ Banská Bystrica spolu s ďalšími dokumentmi vo forme prílohy, o ktorej Úrad organizovanej trestnej činnosti Bratislava v písomnosti zo dňa 24.01.2001 prehlásil, že ide o „dôkazový materiál, ktorý Ministerstvo spravodlivosti SR doplnilo z podkladov Okresného súdu Žilina, Krajského súdu Žilina a vedúcej previerkovej skupiny na OS Žilina v dňoch 8.-12.11.1999“.Z uvedeného taktiež nie je možné bez pochybností vyvodiť, kto a akým spôsobom zabezpečil namietané diáre žalobcu a doložil ich do predmetného spisu. Je pravdou, že zodpovednosť za zásah do osobnostných práv v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka je zodpovednosťou objektívnou, a teda žalobca nie je povinný zistiť a preukázať, ktorého konkrétneho pracovníka či inú osobu právnická osoba pri svojej činnosti použila, avšak ani objektívna zodpovednosť nemôže byť bezbrehá a žalobca musí tvrdiť a následne preukázať, že práve tá- ktorá právnická osoba reálne vykonala neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv (hoci prostredníctvom v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka použitej, žalobcovi neznámej fyzickej osoby).

38. V konaní však nebolo žiadnym dôkazom preukázané základné skutkové tvrdenie žalobcu, že uchovával pracovné diáre v rokoch 1997 a 1998 vo svojej kancelárii v budove žalovaného 1/ a nebol ustálený ani približný čas, kedy mu tieto diáre podľa jeho tvrdení mali byť odcudzené. Taktiež z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by v kancelárii žalobcu vôbec niekedy došlo k vykonaniu žalobcom tvrdenej domovej či inej prehliadky v zmysle trestnoprávných procesných predpisov pracovníkmi žalovaného 1/ alebo 2/ alebo iným štátnym zamestnancom, resp. že by žalovaný 1/ umožnil vykonanie takej prehliadky iným osobám alebo že by do jeho kancelárie vstúpili neoprávnene tretie osoby a kedy sa tak malo stať. Nie je potom možné vylúčiť, že diáre sa v kancelárii žalobcu vôbec nenachádzali, resp. i v prípade, že diáre sa skutočne nachádzali v kancelárii žalobcu (čo však v konaní preukázané nebolo), nakladať s nimi mohla i tretia osoba, ktorej konanie nemalo žiadny vecný, časový či miestny súvis s činnosťou žalovaného 1/, žalovaného 2/, resp. vôbec štátu ako žalovaného 3/, za ktoré konanie žalovaní ani pri objektívnej zodpovednosti nemôžu zodpovedať (a v tomto smere sa odvolací súd odklonil od skôr vysloveného názoru odvolacieho súdu v uznesení č.k. 6Co/324/2015 - 426 z 27.04.2016). Podľa názoru odvolacieho súdu je zrejmé, že žalobca sa, pokiaľ ide o jeho skutkové tvrdenia ohľadom odcudzenia pracovných diárov vo vzťahu k žalovaným 1/, 2/, dostal do dôkaznej núdze a nepreukázal, že by žalovaný 1/ , jeho zamestnanci alebo iné žalovaným 1/ použité osoby, odcudzili diáre žalobcu za roky 1997 a 1998 z jeho kancelárie v budove Okresného súdu Žilina; nepreukázal, že by žalovaný 2/ , jeho zamestnanci alebo iné žalovaným 2/ použité osoby, odcudzili diáre žalobcu za roky 1997 a 1998 z jeho kancelárie v budove Okresného súdu Žilina (resp. akákoľvek iná osoba) podľa § 420 Občianskeho zákonníka odcudzila diáre žalobcu za roky 1997 a 1998 z jeho kancelárie v budove Okresného súdu Žilina. Žalobca tak v konaní nepreukázal, že by práve žalovaní 1/,2/ boli nositeľmi objektívnej zodpovednosti za ním tvrdený zásah do osobnosti žalobcu. Je pravdou, že diáre (i osobný spis) boli následne predmetom činnosti polície, ktorej činnosť spadá do kompetencií Slovenskej republiky, resp. Ministerstva vnútra SR alebo iných štátnych orgánov, avšak následný spôsob a forma použitia diárov a spisu políciou nebol predmetom tohto súdneho konania, keď žalobca v žalobe skutkovo vymedzil ako neoprávnený zásah do jeho osobnostných len a práve odcudzenie pracovných diárov za rok 1997 a 1998 z jeho kancelárie v budove žalovaného 1/ (žaloba i výsluch žalobcu dňa 10.09.2009).

39. Pokiaľ ide o vyhotovenie kópie osobného spisu žalobcu a manipuláciu s ním, žalobca upresnil pri svojom výsluchu dňa 10.09.2009, že konkrétny neoprávnený zásah do jeho osobnosti spočíva v tom, že sa nedozvedel a nebol mu predložený žiaden zákonný dôvod, prečo bola kópia jeho spisu postúpená orgánom polície, pričom údaje v spise uvádzané, sú chránené zákonom. Odvolací súd k uvedenému udáva, že niektoré zásahy, zdanlivo sa javiace ako neprípustne zasahujúce do osobnostných práv, nie sú neoprávnené. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde vtedy, ak existujú okolnosti vylučujúce jeho neoprávnenosť. Jednou z takých okolností je aj výkon zo zákona vyplývajúceho práva alebo plnenie zákonom uložennej povinnosti. Tu totiž dochádza k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem jednotlivcej fyzickej osoby dostáva do kolízie s iným (verejným - vyšším) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť (rozhodnutie Naj vyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/201/2007 zo dňa 30.07.2008). Neoprávnenosť je spravidla vylúčená aj v prípade zásahu do práva na ochranu osobnosti, ku ktorému došlo v rámci úradného konania, pokiaľ zásah nevybočil z medzí daných platnými predpismi. Najvyšší súd SR v rozhodnutí, publikovanom pod č. R 36/ 2009 uviedol, že ak je v súlade so zákonnými podmienkami začaté príslušné konanie, v ktorom bolo vydané zákonom predpokladané rozhodnutie, nie je vydanie tohto rozhodnutia neoprávneným zásahom do osobnostných práv účastníka konania, a to ani ak sa prípadne neskôr preukáže, že nebolo vydané dôvodne. V súdnej veci žalovaný 1/ ako osobný úrad žalobcu ku dňu 24.01.2001 (kedy bol osobný spis žalobcu postúpený Úradom organizovanej trestnej činnosti Bratislava adresátovi- Krajskému úradu vyšetrovania PZ Banská Bystrica) bol podľa § 25 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediaciach oprávnený postúpiť osobný spis žalobcu inému súdu alebo ústrednému orgánu štátnej správy, s čím mal žalobca právo sa oboznámiť, rovnako ako s dôvodmi jeho postúpenia. Zákon však žalovanému 1/ neukladal povinnosť tieto skutočnosti žalobcovi iniciatívne oznámiť, a teda jeho postup v zmysle vyššie uvedeného nemožno označiť za neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu. Pokiaľ ide o žalovaného 2/, žiaden právny predpis mu neukladá povinnosť informovať žalobcu o tom, že osobný úrad žalobcu mu postúpil kópiu osobného spisu, a teda ani vo vzťahu k nemu nemožno konštatovať žalobcom tvrdený neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobcu.

40. Pokiaľ ide o žalovaného 3/, t.j. Slovenskú republiku, odvolací súd zdôrazňuje, že tak, ako je uvedené vyššie, na posúdenie otázky subjektu zodpovedného za tvrdený neoprávnený zásah, niet v zmysle súdnej praxe dôvod analogicky (§ 853 ods. 2 Občianskeho zákonníka) neaplikovať ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, týkajúce sa zodpovednosti za škodu. Z uvedeného zákonného ustanovenia treba vyvodiť, že za škodu zodpovedá ten, kto ju spôsobil a v prípade škody spôsobenej právnickou osobou ide i o činnosť tých osôb, ktoré právnická osoba na túto činnosť použila. Z tejto zásady však existujú v občianskoprávných vzťahoch výnimky v prípadoch výslovne uvedených v samotnom Občianskom zákonníku (§ 422 a 427 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>) alebo v iných zákonoch, napr. v zákone č. 514/2003 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/>> Z.z., v ustanovení § 1 ods. 1, v ktorom je vyjadrené, že za škodu spôsobenú niektorým orgánom verejnej moci nezodpovedá tento orgán, ale štát. To znamená, že bez ohľadu na skutočnosť, ktorý štátny orgán (orgán verejnej moci) škodu spôsobil, subjektom zodpovedným za škodu a pasívne vecne legitimovaným v konaní o náhradu škody je štát. Vzhľadom na to, že platná právna úprava však dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>) a právom na náhradu škody (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka), medzi ktorými právnymi inštitútmi je pojmová a obsahová odlišnosť (právo na ochranu osobnosti predstavuje nemajetkové právo rýdzo osobnej povahy; právo na náhradu škody je právo majetkovej povahy, ktoré môže patriť tak fyzickej ako aj právnickej osobe a nemá absolútnu, ale len relatívnu povahu), uvedené neplatí v odlišných právnych vzťahoch a v pôsobnosti iných zákonov; neplatí to medziiným ani vtedy, keď ide o ochranu osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>>) a pôvodcom tvrdeného zásahu je právnická osoba - štátny orgán (orgán verejnej moci), konkrétnym konaním ktorého malo dôjsť k zásahu do osobnosti, čo je práve daný prípad. Pokiaľ sa žaloba žalobcu má právne posúdiť podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/>> (ako to napokon žiada žalobca od počiatku), žaloba smerujúca proti štátu s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy založenej na porušení jeho osobnostných práv postupom konkrétnych štátnych orgánov, musí byť zamietnutá pre nedostatok jeho vecnej pasívnej legitimácie (viď uznesenie Ústavného súdu sp.zn. I. ÚS 137/2007 <<http://merit.slv.cz/I.US137/2007>> zo dňa 23.08.2007, reflektované súdnou praxou napr. v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/176/2015 zo dňa 26.09.2013, rozsudku Krajského súdu v Trnave sp.zn. 10Co/85/2015 zo dňa 17.02.2016 a iné). Uvedená judikatúra je potom základom záveru

odvolacieho súdu o neexistencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 3/ v konaní a dôvodom odklonu od skôr vysloveného názoru odvolacieho súdu v uznesení č.k. 6Co/324/2015 - 426 z 27.04.2016.

41. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že pri rešpektovaní princípu právnej istoty nemôže odvolací súd v rovnakej veci zaujať právny názor na pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných a pri nezmenenom skutkovom a právnom stave neskôr začať uvažovať o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, pretože by mal byť viazaný vlastným právnym názorom o to viac, že nedošlo k žiadnym zmenám, odvolací súd podotýka, že vo všeobecnosti možno konštatovať, že pre odvolací súd nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku (rovnako ako predtým z Občianskeho súdneho poriadku) viazanosť jeho vlastným právnym názorom. Odvolací súd teda svoj skorší záväzný právny názor môže aj zmeniť. Potvrdzuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení. Odvolací súd by ale mal v takomto prípade zmenu svojho právneho názoru vo svojom novom rozhodnutí riadne odôvodniť (viď napr. uznesenie NS SR sp.zn. 6Cdo/172/2016 zo dňa 31.10.2017). V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR publikovanú v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 68/1971, v zmysle ktorej Občiansky súdny poriadok (rovnako ako aktuálne účinný Civilný procesný poriadok) nemá ustanovenie, ktoré by vyslovovalo viazanosť súdu, ktorý pôvodný právny názor vyslovil, ak sa vec v dôsledku opravného prostriedku podaného proti ďalšiemu rozhodnutiu znova stane predmetom opravného konania. Podporne, s poukazom na blízkosť právnej úpravy odvolacieho konania v Českej republike (Občianský soudní řád), Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 22Cdo/1349/2006 zo dňa 03.05.2007 uviedol, že aj keď zmena skoršieho, pre súd prvého stupňa záväzného právneho názoru odvolacieho súdu, je v zásade nežiaduca, nemožno ju považovať za nepatričnú, predovšetkým s ohľadom na ústavnoprávny princíp nezávislosti sudcu, ktorý je vo všeobecnosti viazaný len zákonom. Bolo by potom v rozpore s účelom civilného sporového konania, ak by odvolací súd v dôsledku svojho vlastného skôr vysloveného právneho názoru musel rozhodnúť rovnako, hoci by bol presvedčený o nezlúčiteľnosti takého rozhodnutia so zákonom (podporne viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu ČR, publikované pod č. Rc/80/2008).

42. Na základe všetkých uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno tom smere, že práve žalovaným 1/ až 3/ svedčí pasívna vecnej legitímácia v konaní, a teda žaloba nebola dôvodná v celom rozsahu. Preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobu zamietol.

43. Odvolací súd rozhodol o trovách prvostupňového i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalovaným 1/ až 3/, ktorí boli v prvoinštančnom i v odvolacom konaní úspešní v celom rozsahu.

44. O výške náhrady trov prvostupňového i odvolacieho konania žalovaných rozhodne v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP súd prvej inštancie.

45. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).